

ЧУРАПЧЫЛАР САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН

Чурагчы улдуунтар олуттуу 20-21 күнүнэрийн эр Правительство отчуюттара буодан шистэлэр. Барыга түорт хайынханай даражсан, 17 изийнин толору хабан муншияхташтар. Отчуюттуур болообуу Правительство председателин согдбийнчы А.П.Дычковской салышан сырыйта. Кини салышар бистакы болообу маннайты күн Соловьев уонца Болонто изийнхөгжлийн муншияхтаата, ишкис күн Толойто, Ольдуулунца изийнхөнинийн кыргызга корсона баран, кынсыз Чурагчы салышынчи эр түмүкчүүр муншияны тэрнийцээр. Ишмөк айын отчуют муншияхтарын изийнлюк байынчлактара иштээн-саадлаан ылгылтар, суруп даамчилын А.П.Дычковской тиймийтийн, уу сахалын онгорбутун олохгоохтор олус сэргээтийер. Дэон күнүнэрийн бу изийнлюкээрээ зөвхөн чуолдан Чурагчы салышынчи эр изийнхөнин кыргызьтага кохтож буудаа.

төлөй:

«ҮБҮЛУӨЙДЭЭХ СЫЛГА ДЬОҮН ҮЛЭНИ-ХАМНАНЬ»

уоннар этэрэгтээр тыва сирийн сайыншарыга, түлсарынга тохуу күүс буолалтарын ыйдэллар. Тутуута тохсон турар уйнайан салтын тутуутарыгар эзбах юйни туроруста, тутуута түмүкжээ охирчугар көрдсүгүүр. Правительствотан Толой ишилийнгэр борсгээндээ И.Н.Ламмсов байын Толой ишилийнгэр суруук хийрбите 250 салын болоншир үүрүүсийн сырлаган турал, уйнайан болшурууну эмж таарыйши. Правительствотан тутуута түмүкжээрийн турорусла. Тыва ханайилььбыльгар сирын ишилийнгэр, угссыншатыгар соллоох политика ынтышия турарын дэон болижэтээгүйширийн-хамсынгра, сыйтын, сүнчүүгийнгийн туругтаахтыг слорогдо борт юм. Кийбитин ыйдэллар. Правительство үүтине соллоохуун сышашланчилар. Барыга 75 иши

**ОДЬУЛУУН: «БИЙГИ
ТУРУОРСУУЛАРЫТ ОЛОХХО
КИРЭН ИНЭЛЛЭРИГГЭН
ХӨРӨЛСҮҮЛГЭНЧИЙН БААГАА**

БОЛТОНОГ:
«МАНЬЫК ТУРГЭНИЙК,
МУННЬАХТАЛЬШЫНЫН
ӨЙЛӨӨБӨҮҮТҮ»

Болнон тохиолдог элчилүүлүр үйлчилгээр эмч айырх булая. Байны сана таас оскуулсац тутудан тумуксанаагац. Сыйбайлагыра туён тураглар. Олон дон сэрэжийн спорор. Ганситимэ Чуралтын саламандыттан Таатта үзүүнүттар салтын ылышынтын,

«EXCELENTE»

Чураны наинийгээр отхувгийн Айальюү
култуураа хинигээр булаа. Правительство
отхувтуур түүргөө болжээ тусэн саасан
бийтийн култуурийг, онхи хэдийн хийж
хөгжлийн ызьтсыгинаа. Бийтийнларга
хэрхэн ашигчидын дэснүү тохиргуу

Афанасій ЗАХАРОВ

Правительство отчутупи иккис болюбүн СӨ Тыа ханашынъытбаптар уонна ас-чыл политикалыар министри сөлбүйдүнчى Нагалья Ивановна Дагылеке салайаш шылды сирьитта.

Оччууок Чуралтын узүүнүгүй Ил Түмөн депутаты Павел Павлович Пингин кыттынын ышия. Угуус дынаалтапыттан башында бастасы солбуюнчы Алексей Алексеевич Ноговицкий артилдиган сиркүттө.

ПІДАБАЙЫГЛ

Олуныу 20 күнүгөр күтүс 2 часпандык болох утепин Балытур национализигитин сағапшага 70-ча жиңи мунинакка юптышыны ылғы. Сурүү даярланышы болох сағапшагында НИЛ-дикенесе онынчы.

Сынналан кинни дэрилгэрэ С.Д.Цычровская киннор энээр илрөвт олус малдэбүн бийжүүтэй, "Ростелеком" үзүү түпсарыгар бајланы тирнэгэ. Пенсионерка З.С.Хастасы: "Саалырын дэон сүүнүүн салал юрбот буолан нийби: Урут сүүнүү нийтийг угуултах үзүүлээр субъектээс юншигээр бэр буолара. Онд нүх лигература бүтүүнч үчнээс олус наадлах. Сириг дүлжан бүрслүүнэ, онуса алан тихийнко баара буслар". Олондох оскуулса дэрилгээн инэр үзүүлэх субъектчы М.С.Фомина оскуулса дэдтэ 1970 с. тутултуут объект буоларын, 2004 с. халыгааллынай брэмдүүн барбытын, агрокластер программын сага оскуулса тутултуухсаацын билгийн төрдээ. Спорнийн саала тутулсан түмүктээн зор звит. Нэглийн то спорчдунан мэссаабайцлык дэврьстаниар. Онон депутаттан П.П.Пиньгинтэй инвентарын комолохорго корольств. Манч

командного користу. Маны тайнын споктоохтор хореограф субудук, эрдийчилдерин этилор. Пенсионер Н.Г.Михайлов: "Мыңшүйей ханың бадар бер көмкүү уута бердик күттап даа. Дамбаны тутуу саяулыштан наада Актыгельди "Сасасиро" ханынка Ил Дархан урукуу "Амма" сопкууңу соргоскууттук чөлөөн астыялды сөздөрдин аныктады. Енбеки..."

кооперации комплекса татуулунца эзбери, истигэн онцуйумзори төннэ. Манынхаа угасгийн наадаа", - дэлгэр Ил Түмэн депутаты Ш.П. Пинигин ычныг олохсугуута бийсандаах үзүүн ынтигэлийнгар эхтэй, спортивный тренажеридын бүсүүгээ угасгийн дийн эзнийордээ.
ХААНЧИГА

ХАТЬИНА

Барыта 65 жыны отчуюу иштээ. Таш ханаайыстыбынын гранзарын баланыннанын жорупш ыйыттылар, сүсү, гастрономи, оскуула боштуруустарын таарыйцылар. Константиз олондоо уйышын иштөөччүүт, торогтуу М.В.Кривошиапана: "2000 с. таас оскуула угзээ кирибти. Быраймак бынныннын активдай, спортивнай саяшара, буфета сух объекттээ. Онон сыйнары збин мас дигэ туулушан, иски объекты холбуур корудуор туулубуга. Балыгин таас оскуула истигхориен хайын та берер, талык буогул. Кыра оскуула兵团 уулсаах сирээ турар булсан, түлэн ээрээ. Ханыны таңынчыг уулас юнииттээн чугас буолан, дын олонсукчай. Быйыт хайа да изниндиктээжэр элбөх обро мишигийн кылвааска кирилд. Онон изниндиктээ юлинирин учуголттан, сыйнары таас дынин туутуяга уонна халыгашчай еромуюнду ынтыыга үбү коруу болтуруусуну үөрөтөргөннөр көрдөнбүгүүт", - дигэн этиими көтөх. "Мелиорация" төрийнэ Чынчынбазы Фициальян үзүүнгэ

Чурагындаурын чөлөөлүштөрдөн Н.Н.Новгородов шайлоюк сүнүү уулур, дың ийтер уутун болуп туроша сыйлагын ыларан ийорин болгон турал, гидрохимической туузы национальны оссо тогут туроруста. Түмүкөс башынык У.Н.Аласова инвестиционный бюджетский квартальный хончукунайын кылтта Лахатын быйытын туузы кирбилин юкто көрмөнүнгөн бу болсаң котуртуштуулган салтта. “Биңиги унүйиаммыгызгар Чурагындаурын кылтта обдолору ылан көрбүт. Дың жашы олоксүйар. Онын хончулуптай болуп туроша сыйлыгын турер. Хапыны эңээр сийор мак бүттэ. Сүризбийн баатындын, документика суурең-ютөн барага хаалык халыбыгын аспас хамааттоо. Бача сыйлагар тухары наинчилик сүнүү, сиши ахсамын тутал олорор. Сахадынбо сүнүүни нинии суотапын дырнапик обложендериз. Быйыл түортгөтөр ыал гранта кылтар бөзүшарын билүүрдигер. Онууха биңиги сири бисердөр кыкынтыг сүх. Таагта зиңзор ходубашар уута барын турасын. Биңигес сыйлагын уз бояктун корсобуу. Элэр мыштарга деби ашабыгы сириги уута баар күттегиларда. Сириги-үолуптук дүлэгэ, талах буолта. Бу тыйын болуп туросяны байнардыгын көркөнүүсүнүп”, - дын турал наинчиликке турорсар суруктарын

• 100 •

ЧАКЫРГА
Июн күнүн 11-чаштан сабадаламылт
мунданаха 65 жының кыттының ышаса.
Олохосектор ынынтар өзүнгөн нонуок
олохонорун турорустулар. Гранчары
шыбыгыччагтарасында сүхт тутубагтарын
туутар специалистар консультациялары
жумигиз-жумигэр наацатын этилэр.
Унайлан салайзачыла В.К.Еремесева
Чакырга суюп, сибээс болупруостара
бөнәрьелан, изийлиниң санааты үлкбен
эттэ. Байын унайлан тэрлилибиз 55 салын
байдалорин күустеринен аны күнүн
бөлияттериң сыйлашылар. Унайлан оттуулуга
байыл “Дүлгүүр” тэрлилээ бориштан, элбэж
хынча балыаарыльбытынан, баянылыгы
солбайланы А.А.Ноговицынна, үбүтүн
комолеслүт П.П.Пинигинги махтагтана.
Пенсионер Е.Н.Старостин биссийэ
урлуурун туроруста. Олохосх баянылык
Т.В.Адамова суюлу опоруу федералыкай
программаңа кирибигэ улахан кыйайыны
буоларын болюлсатыз, тыя ханаайыстыбетын
министристибизигэр Эрлик Эристинин
төреобугү 125 салынчи научный монография
таксыбыгын үбүлэзинин иинин изнилийк
бүтүүн олохосхын салынды.

железорудий залыги

ХАЙХСЫККА
Манна 50-чы жыны отчуултуу иштегى.
Пенсионер И.И.Филиппов: "Чулаан жолу
улуустарга айырса тохойдуутунан устук
дышын асанан эзэрин, от-мас тизийнгэ
бараабытын бөгүнги чечоттууби. Уут

